

ЗАКОН

о Регистру просторних јединица и Адресном регистру

"Службени гласник РС", број 9 од 4. фебруара 2020.

I. УВОДНЕ ОДРЕДБЕ

Предмет уређивања

Члан 1.

Овим законом уређује се надлежност, садржај, начин и поступак вођења Регистра просторних јединица и Адресног регистра, као и начин прикупљања, управљања, чувања, размене, коришћења, одржавања и употребе података, утврђивање и означавање назива улица, објеката и катастарских парцела кућним бројевима и друга питања од значаја за вођење Регистра просторних јединица и Адресног регистра у електронском облику.

Примена

Члан 2.

Овим законом прописују се овлашћења, дужности и одговорности државних органа и организација, органа и организација покрајинске аутономије, органа и организација јединица локалне самоуправе, установа, јавних предузећа, посебних органа преко којих се остварује регулаторна функција и правних и физичких лица којима су поверена јавна овлашћења (у даљем тексту: органи) када користе податке из Регистра просторних јединица и Адресног регистра.

За све што није овим законом прописано примењују се одредбе других закона, а нарочито закона којим се уређује државни премер и катастар, закона којим се уређује поступак уписа у катастар непокретности, као и закона којим се уређује општи управни поступак.

Појмови

Члан 3.

Поједини појмови употребљени у овом закону имају следеће значење:

- 1) „адреса” је структурирани скуп геопросторних података који јединствено одређују локацију и идентификацију непокретности на коју се односе;
- 2) „изворни подаци у АР” јесу подаци о улицама и кућним бројевима;
- 3) „преузети подаци у АР” јесу подаци који се преузимају из других евиденција (Регистра просторних јединица и базе података катастра непокретности и водова и дигиталног катастарског плана);
- 4) „матични број улице” је јединствени идентификатор (ИД) улице;

- 5) „улица” је део насељеног места у коме су изграђени стамбени или пословни објекти;
- 6) „кућни број” је ознака непокретности која увек има просторну компоненту (x,y);
- 7) „јединствени адресни код” је јединствени идентификатор адресе.

II. РЕГИСТАР ПРОСТОРНИХ ЈЕДИНИЦА И АДРЕСНИ РЕГИСТАР

Надлежност

Члан 4.

Републички геодетски завод (у даљем тексту: Завод) води и одржава Регистар просторних јединица (у даљем тексту: РПЈ) и Адресни регистар (у даљем тексту: АР).

Подаци у РПЈ и АР

Члан 5.

Подаци РПЈ и АР су јавни и део су Националне инфраструктуре геопросторних података и воде се у оквиру катастра непокретности и водова, у складу са законом.

Евидентирање, прикупљање, исказивање, размена и повезивање различитих врста просторних, статистичких података и података о адреси врши се на основу података из РПЈ и АР.

Обавезност и начин коришћења података

Члан 6.

Подаци из РПЈ и АР користе се у складу са прописима којима се уређује електронска управа, односно у оквиру софтверског решења које омогућава коришћење електронских сервиса доступних на Сервисној магистрали органа преко Јединствене информационо-комуникационе мреже електронске управе.

Ако орган нема техничких услова за преузимање података на начин из става 1. овог члана, преузимање података врши се преко Система за размену података.

Преузимање података на начин из става 1. овог члана, односно извршен увид на начин прописан ставом 2. овог члана има доказну снагу јавне исправе.

Орган је дужан да у обављању својих послова користи податке из РПЈ и АР.

РПЈ

Члан 7.

РПЈ је јавна евиденција која садржи алфанумеричке и геопросторне податке о просторним јединицама.

РПЈ нарочито садржи податке о:

- 1) називу просторне јединице;
- 2) матичном броју односно шифри просторне јединице;
- 3) врсти просторне јединице;
- 4) хијерархијској вези са надређеним и подређеним просторним јединицама;

- 5) геопросторним подацима;
- 6) историјату промене.

Врсте просторних јединица

Члан 8.

Врсте просторних јединица су: Република Србија, аутономна покрајина, управни округ, јединица локалне самоуправе (град Београд, град, општина), градска општина, катастарски срез, катастарска општина, насељено место, месна заједница, статистички круг, пописни круг и подручје бирачког места.

Поред просторних јединица из става 1. овог члана, у РПЈ воде се и просторне јединице дефинисане номенклатуром статистичких територијалних јединица (НСТЈ): Србија-север и Србија-југ (НСТЈ1), региони (НСТЈ2) и области (НСТЈ3).

Изузетно од члана 7. став 1. тачка 1) овог закона статистички и пописни круг и подручје бирачког места не садрже назив просторне јединице.

Основ за упис и промену података у РПЈ

Члан 9.

У зависности од врсте просторне јединице, подаци о просторним јединицама, уносе се у РПЈ на основу устава, закона, уредбе или акта надлежног органа.

Акт из става 1. овог члана надлежни орган без одлагања доставља Заводу електронским путем, у складу са законом.

Завод уноси податке у РПЈ и без одлагања исте објављује на веб презентацији Завода.

Измена границе просторне јединице

Члан 10.

Границе просторних јединица прате границе катастарских парцела.

Изузетно од става 1. овог члана граница статистичког круга, пописног круга и подручја бирачког места не мора да прати границу катастарске парцеле.

У случају да промена границе просторне јединице утиче на промену облика и површине катастарске парцеле обавезна је израда елабората геодетских радова који се израђује у складу са законом којим се уређује државни премер и катастар.

Акт о промени просторне јединице из става 1. овог члана садржи списак катастарских парцела које чине подручје просторне јединице.

АР

Члан 11.

АР је основни и јавни регистар који садржи податке о улицама утврђеним одлукама јединице локалне самоуправе (у даљем тексту: ЈЛС) и кућним бројевима.

Садржај АР

Члан 12.

АР садржи изворне и преузете податке.

Изворни подаци су: назив улице, матични број улице, врста улице, кућни број, јединствени адресни код, као и геопросторни и историјски подаци улица и кућних бројева.

Преузети подаци у АР су:

- 1) назив и матични број општине;
- 2) назив и матични број насељеног места;
- 3) назив и матични број катастарске општине;
- 4) број катастарске парцеле;
- 5) број дела катастарске парцеле под објектом за објекте који су уписани у базу података катастра непокретности.

III. УТВРЂИВАЊЕ И ОЗНАЧАВАЊЕ НАЗИВА УЛИЦА, ОБЈЕКТА И КАТАСТАРСКИХ ПАРЦЕЛА КУЋНИМ БРОЈЕВИМА

Надлежност за одлучивање о називима улица

Члан 13.

Скупштина ЈЛС одлучује о називима улица у складу са законом којим се уређује локална самоуправа.

ЈЛС је обавезна да у сваком делу насељеног места у коме су изграђени стамбени или пословни објекти именује улицу.

ЈЛС је обавезна да одржава улични систем у насељеном месту на начин да се сваком стамбеном или пословном објекту може утврдити кућни број.

ЈЛС је обавезна да води евиденцију свих назива улица по насељеним местима са описом положаја улице, као и да без одлагања обавести Завод о објављивању одлуке којом се врши промена података који се воде у АР.

Кад надлежни орган ЈЛС утврди, измени или угаси назив улице дужан је да без одлагања достави одлуку Заводу електронским путем, у складу са законом.

Утврђивање назива новоформираних улица

Члан 14.

ЈЛС је у обавези да истовремено са усвајањем планског докумената утврди називе улица предвиђене планом.

За улицу за коју није утврђен назив, а која је формирана на терену изградњом више од десет објеката на парној или непарној страни, Завод је дужан да се обрати ЈЛС захтевом да се утврди назив улице.

Уз захтев из става 2. овог члана Завод доставља и Елаборат уличног система.

Ако ЈЛС не утврди назив улице у року од 60 дана, Завод ће о томе обавестити министарство које врши надзор над применом овог закона, које ће у року од пет радних дана формирати комисију у чијем саставу ће учествовати и представници министарства надлежног за послове локалне самоуправе, односно за територију аутономне покрајине надлежни орган аутономне покрајине.

Комисија из става 4. овог члана утврђује назив улице у року од 30 дана од дана образовања комисије и по донетој одлуци о називу обавештава Завод и ЈЛС на чијој територији се налази улица.

Одлука из става 5. овог члана објављује се у „Службеном гласнику Републике Србије”.

Улица која се простире границом два суседна насељена места

Члан 15.

У случају када се улица простире границом два суседна насељена места у којима кућни бројеви на парној страни припадају једном насељеном месту, а кућни бројеви на непарној страни другом насељеном месту, назив улице мора бити исти у оба насељена места.

Ако улица из става 1. овог члана има различите називе, Завод је дужан да надлежним ЈЛС достави допис са примедбом да постоји грешка у називу улице коју треба исправити.

Обавештавање о именовану улице

Члан 16.

По именовану улице, ЈЛС је дужна да обавести становнике насељеног места о донетој одлуци путем средстава јавног информисања, као и у једном локалном листу и на веб презентацији ЈЛС.

Утврђивање кућних бројева по одлуци ЈЛС

Члан 17.

По достављеној одлуци у складу са чланом 13. став 5. овог закона од стране ЈЛС, Завод решењем утврђује кућне бројеве у предметној улици.

Решење из става 1. овог члана објављује се на веб презентацији Завода.

Решење из става 1. овог члана је коначно. Против решења из става 1. овог члана може се покренути управни спор у року од 30 дана од дана објављивања не веб презентацији Завода.

Матични број улице

Члан 18.

Завод додељује матични број улици.

Код промене назива улице матични број улице се не мења.

Код деобе улице, када један део улице задржава постојећи назив, а други део улице добија нов назив, део улице који задржава назив, задржава и матични број улице, а део улице коме је промењен назив постаје нова улица у АР која добија нов матични број.

Код спајања две постојеће улице у једну, тако да нова улица задржава назив једне од постојећих, нова улица задржава матични број улице која није променила назив, док се друга улица гаси.

Код спајања две постојеће улице у једну, тако да нова улица добија нов назив, та улица добија и нов матични број.

Одржавање АР

Члан 19.

Одржавање АР јесте провођење промена у бази података АР које се односе на улице и кућне бројеве.

Одржавање АР врши се по захтеву странке или по службеној дужности.

Завод утврђује кућни број решењем.

Против решења из става 3. овог члана може се изјавити жалба другостепеном органу Завода у року од осам дана од дана пријема решења.

Ако је за утврђивање кућног броја неопходно извршити увиђај на терену, увиђај обавља запослено лице у Заводу, о чему сачињава записник.

Непокретности за које се утврђују кућни бројеви

Члан 20.

Кућни број се утврђује за све стамбене и пословне објекте, за зграде за привремено становање, за објекте у изградњи чији је поступак изградње започет у складу са законом којим се уређује изградња објеката, за неизграђене катастарске парцеле које су урбанистичким планом предвиђене за изградњу, за посебан део стамбеног или пословног објекта, ако тај посебан део има непосредан улаз са улице.

Кућни број се не утврђује за помоћне објекте који су у функцији главног објекта и изграђени су на истој катастарској парцели на којој је изграђен главни објекат.

Кућни број се не утврђује за: амбаре, силосе, штале, рибњаке, жичаре, мостове, вијадукте, тунеле, хелидроме, паркинге, стадионе, базене, релејне станице и ТВ торњеви, осим ако у њима постоји посебан део намењен за становање или обављање делатности.

Власник, корисник, односно закупац катастарске парцеле може и пре изградње зграде да поднесе захтев за утврђивање кућног броја за неизграђену катастарску парцелу.

Уз захтев из става 4. овог члана, као доказ да је катастарска парцела предвиђена за изградњу, доставља се информација о локацији издата од надлежног органа ЈЛС.

Утврђивање кућног броја није условљено правним статусом објекта, нити уписом објекта у базу података катастра непокретности.

Начин утврђивања кућних бројева

Члан 21.

Утврђивање кућних бројева врши се посебно за сваку улицу у насељеном месту, при чему објекти, односно катастарске парцеле са леве стране улице, одакле почиње

утврђивање, добијају непарне кућне бројеве, почевши од броја један, а објекти, односно катастарске парцеле са десне стране улице, добијају парне бројеве, почевши од броја два.

Утврђивање кућних бројева у улици, као и на кеју, врши се са краја улице који је ближи главном делу, односно центру насељеног места и наставља се у правцу периферије.

Утврђивање кућних бројева на тргу врши се у континуитету у смеру кретања казальке на сату, почев од угла главне улице и од броја један.

Утврђивање кућних бројева у засеоку врши се у континуитету у смеру кретања казальке на сату, почев од броја један, оним редом који је најповољнији и најкраћи прилаз од једне ка другој згради.

Утврђивање кућних бројева у насељеним местима разбијеног типа, односно у местима у којима не постоје улице, врши се од уласка у насеље из правца административног центра ЈЛС, у континуитету почев од броја један, оним редом који је најповољнији и најкраћи прилаз од једне ка другој згради.

Начин утврђивања кућних бројева у посебним ситуацијама

Члан 22.

Ако објекат има више засебних улаза или се налази на раскрсници улица, сваком улазу утврђује се посебан кућни број у односу на припадајућу улицу.

Кућни бројеви за објекат са више улаза утврђују се једним поступком за све улазе у тај објекат.

Ако утврђивање додатног кућног броја за улаз у објекат изазива потребу промене осталих кућних бројева на објекту, за све улазе у објекат утврдиће се исти кућни број коме се додаје словне ознаке по азбучном реду са наредном словном ознаком.

За дворишне објекте утврђује се кућни број објекта коме се додаје словна ознака по азбучном реду са наредном словном ознаком, а ако улични објекат има више улаза са кућним бројем утврђеним словним ознакама, дворишном објекту се утврђује кућни број уличног објекта са наредном словном ознаком.

Објекту саграђеном између два постојећа објекта, после извршеног утврђивања кућних бројева, утврђује се кућни број првог суседног објекта мањег кућног броја, којем се додаје словна ознака по азбучном реду са наредном словном ознаком.

Словну ознаку из ст. 3–5. овог члана чини једно велико слово азбуке.

Подношење захтева за утврђивање кућног броја

Члан 23.

За објекте за које није утврђен кућни број, стамбена заједница, односно власник објекта, односно купац на грађевинском земљишту у јавној својини на којем је изграђен објекат, односно инвеститор, односно подносилац захтева за озакоњење објекта дужан је да Заводу поднесе захтев за утврђивање кућног броја.

Уз захтев из става 1. овог члана доставља се и доказ о активној страначкој легитимацији за покретање и вођење поступка.

Пренумерација кућних бројева

Члан 24.

Завод ће пренумерисати кућне бројеве, уколико је одлуком надлежног органа промењен назив дела улице или ако кућни број није утврђен у складу са овим законом, односно ако је раније утврђен кућни број „бб”.

Пренумерација кућних бројева врши се на основу елабората кућних бројева.

На основу елабората кућних бројева из става 2. овог члана, Завод по службеној дужности доноси решење о утврђивању кућног броја.

Пренумерација неовлашћено или погрешно утврђених кућних бројева

Члан 25.

За два или више објекта у истој улици не може се утврдити исти кућни број.

Када су у једној улици два или више објекта обележена истим кућним бројем, Завод ће поступити у складу са чланом 19. став 5. овог закона и свим лицима која су поднела захтев из члана 23. став 1. овог закона, чији су објекти обележени истим кућним бројем, доставити позив за усмену расправу на којој ће се, на основу приложених доказа, утврдити који од објеката задржава кућни број, а са којих објеката треба скинути неовлашћено постављену таблицу са кућним бројем.

Лица из става 2. овог члана дужна су да у року од три дана поступе по налогу Завода по коме треба скинути неовлашћено постављену таблицу са кућним бројем.

За објекте који су били неовлашћено обележени доноси се решење којим се утврђује кућни број уз обавезу плаћања таксе.

За објекте за које је решењем ЈЛС утврђен дуплирани кућни број или нумерација објеката не одговара парности стране улице, доноси се решење којим се утврђује кућни број без наплате таксе.

Ажурирање података о адреси у АР

Члан 26.

Завод је дужан да по службеној дужности ажурира податке о адреси објекта у АР у односу на фактичко стање са терену.

Подаци о адреси објекта ажурирају се у бази података катастра непокретности према подацима АР по службеној дужности, без доношења решења.

У поступку одржавања базе АР, Завод је дужан да по службеној дужности исправи грешку насталу у АР, као и да усаглашава податке о адреси објекта из базе података АР, базе података катастра непокретности и фактичког стања са терена.

У поступку исправке грешке, пренумерација кућних бројева вршиће се само за објекте који нису нумерисани у складу са одредбама овог закона, и то уметањем словних ознака, док остали објекти задржавају постојећу нумерацију.

Брисање кућног броја

Члан 27.

Кућни број се по службеној дужности брише из АР пријавом промене настале уклањањем објекта на основу елабората геодетских радова или на основу увиђаја на терену, уз записник о извршеном увиђају.

Поступак брисања кућног броја спроводи се без наплате таксе.

Начин означавања назива улица и објеката

Члан 28.

Означавање назива улица и означавање кућних бројева врши се према подацима АР.

Називи улица исписују се у складу са законом којим се уређује службена употреба језика и писма и законом којим се уређују заштита права и слобода националних мањина, у делу којим се уређује службена употреба језика и писма.

Обавеза означавања назива улица и објеката

Члан 29.

ЈЛС је у обавези да изврши означавање назива улице у року од 15 дана од дана доношења одлуке о именовању или промени назива улице.

Када одлука о именовању или промени назива улице проузрокује и пренумерацију кућних бројева, ЈЛС је дужна да истовремено са означавањем назива улице, изврши и означавање објекта кућним бројем према подацима АР.

Не може се вршити означавање објекта кућним бројем у новој улици без претходно означеног назива улице.

Лице из члана 23. став 1. овог закона је у обавези да означи објекат, односно катастарску парцелу кућним бројем у року од 15 дана од дана утврђивања кућног броја.

Забрањено је неовлашћено означавање, постављање или скидање табли са називима улица и таблица са кућним бројевима, као и уништавање, оштећивање или нарушавање изгледа табли, односно таблица.

Трошкови означавања

Члан 30.

Трошкове означавања улица сноси ЈЛС.

Трошкове означавања објеката и катастарских парцела кућним бројевима носе лица из члана 23. став 1. и члана 25. овог закона.

Изузетно, трошкове означавања објеката и катастарских парцела кућним бројевима у поступку нумерације или пренумерације кућних бројева изазване доношењем нових или променом постојећих назива улица, сноси ЈЛС.

Контрола над означавањем

Члан 31.

Контролу над означавањем улица врши ЈЛС.

Контролу над означавањем објеката врши Завод.

Органи су дужни да пријаве неправилности и недостатке уочене на терену органу надлежном за контролу из ст. 1. и 2. овог члана.

Означавање назива улица и објеката од стране ЈЛС

Члан 32.

У случајевима из члана 25. и члана 29. ст. 1. и 2. овог закона стамбена заједница, односно власник објекта, односно купац на грађевинском земљишту у јавној својини на којем је изграђен објекат, односно инвеститор, односно подносилац захтева за озакоњење објекта дужни су да омогуће ЈЛС означавање назива улице и/или означавање објекта или грађевинског земљишта унутар катастарске парцеле кућним бројем.

Табле са називима улица и таблице са кућним бројевима

Члан 33.

Табле са називима улица израђују се у складу са Књигом графичких стандарда коју доноси директор Завода или у складу са одлуком ЈЛС за територију те локалне самоуправе.

Таблице са кућним бројем израђују се у складу са Књигом графичких стандарда коју доноси директор Завода или у складу са изгледом, наменом објекта или материјалом од кога је зграда изграђена.

Надзор над применом закона

Члан 34.

Надзор над применом овог закона врши министарство надлежно за послове грађевинарства.

IV. КАЗНЕНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 35.

Новчаном казном од 10.000 до 50.000 динара казниће се за прекршај физичко лице, ако:

- 1) не поднесе захтев за утврђивање кућног броја (члан 23.);
- 2) у року од три дана не поступи по налогу Завода по коме треба скинути неовлашћено постављену таблицу са кућним бројем (члан 25. став 3.);
- 3) не означи објекат кућним бројем (члан 29. став 4.);
- 4) неовлашћено означи, скине, уништи, оштети или наруши изглед табле са називом улице или таблице са кућним бројем (члан 29. став 5.);

5) не омогући да се табла са називом улице и таблица са кућним бројем постави на његовом објекту, односно катастарској парцели (члан 32.).

Новчаном казном од 100.000 до 150.000 динара казниће се за прекршај из става 1. овог члана правно лице.

Новчаном казном од 50.000 до 100.000 динара казниће се за прекршај из става 1. овог члана и одговорно лице у правном лицу.

Новчаном казном од 50.000 до 100.000 динара казниће се за прекршај из става 1. овог члана предузетник.

V. ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Доношење подзаконског акта

Члан 36.

Министарство надлежно за послове грађевинарства ће у року од шест месеци од дана ступања на снагу овог закона донети подзаконски акт којим се ближе уређује начин вођења РПЈ и АР.

Престанак важења прописа

Члан 37.

Даном ступања на снагу овог закона престаје да важи Закон о регистру просторних јединица („Службени гласник СРС”, број 19/89), Закон о јединственој евиденцији просторних јединица („Службени лист СФРЈ”, број 18/88), члан 111. ст. 4. и 5. и члан 181. став 1. Закона о државном премеру и катастру („Службени гласник РС”, бр. 72/09, 18/10, 65/13, 15/15 – УС, 96/15, 47/17 – аутентично тумачење, 113/17 – др. закон, 27/18 – др. закон и 41/18 – др. закон), члан 10. Закона о територијалној организацији Републике Србије („Службени гласник РС”, бр. 129/07, 18/16 и 47/18) у делу: „улица, тргова и зграда, као и вођење регистра кућних бројева, улица и тргова” и Уредба о адресном регистру („Службени гласник РС”, број 63/17).

Историјски подаци о просторним јединицама

Члан 38.

Завод ће започети регистрацију, вођење и издавање историјских података о просторним јединицама, почетком примене новог информационог система у Заводу.

Завод се обавезује да ће информациони систем из става 1. овог члана бити успостављен у року од годину дана од дана ступања на снагу овог закона.

Републички завод за статистику надлежан је за издавање историјских података о просторним јединицама насталих пре почетка вођења и одржавања РПЈ у Заводу, односно насталих до успостављања новог информационог система из става 1. овог члана.

Обавеза достављања података за дефинисање подручја бирачког места

Члан 39.

Надлежни орган за вођење бирачког списка дужан је да Заводу достави све неопходне податке за дефинисање подручја бирачког места у року од 90 дана од дана ступања на снагу овог закона.

Ступање на снагу

Члан 40.

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије”.